

Filantropie serieuze inkomstenbron voor natuurfinanciering

THEMA Het Nederlandse liefdadigheidsaandeel aan natuur heeft een ongekend vermogen. Dat stelt Theo Schuyt, hoogleraar Filantropische Studies aan de Vrije Universiteit (VU) in Amsterdam. Op verzoek van LNV heeft de VU een verkenning gedaan naar de potentie van charitatieve geldstromen voor de financiering van natuur. Een belangrijke boodschap houdt zich niet langer schuil: filantropie is een serieuze financieringsvorm van landschap en natuur.

Het filantropische gedrag van particulieren en bedrijven, oftewel de bijdragen in de vorm van geld, goederen en vrije tijd, is al jaren een goed uitgangspunt. Wilgen knotten op de vrije zaterdag, geld doneren aan goede doelen, actief deelnemen in een lokaal landschapsfonds of virtuele aandelen kopen in landschap op een veiling; Nederlanders zijn van oudsher gulle gevers in tijd en geld als het gaat om maatschappelijke doelen. Maar, hoewel Nederland behoorlijk milieu- en natuurbewust is, gaat slechts 8 procent van alle giften naar deze tak. Niet veel, vindt ook Schuyt. Daarom moeten we volgens hem nadenken over structuren die de directe betrokkenheid bij natuurbehoud mogelijk maken.

Vrijgevigheid is criminaliteit

'Organisaties als Natuurmonumenten en 12 Landschappen vergroten het maatschappelijke draagvlak. Maar er zijn andere constructies denkbaar. Verleid organisaties en private personen niet tot een verzorgingsstaatreactie. Dan wordt gedacht dat de overheid wel met geld komt en blijft betrokkenheid uit', waarschuwt Schuyt, die zich verbaast over het beleidsmatige politieke signaal dat de overheid geeft aan particuliere initiatieven. 'Op dit moment coördineert de ambtenaar criminaliteitspreventie van het Ministerie van Justitie de filantropische sector. Zó trots is Nederland op het particulier initiatief. Het is bijna cabaret. Beter is om tussen de belangrijkste

ministeries een interdepartementale werkgroep op te stellen die zich bezighoudt met het particulier initiatief in de verzorgingsstaat. Zo straal je als overheid uit dat je deze inzet op prijs stelt. De Haagse stolp denkt dat de economische kracht in de hofstad ligt, maar vergeet het enorme liefdadigheidsaandeel.'

Reputatie is beweegreden

Met name huishoudens steken veel geld in groen, 174 miljoen euro in 2007. In tegenstelling tot bedrijven, waar goede doelen op het terrein van milieu en

natuurbehoud minder populair zijn. Natuurorganisaties konden in 2007 op slechts 46 miljoen euro van het bedrijfsleven rekenen. Toch ziet Schuyt juist dáár kansen. 'Als bedrijf kun je een goede rentmeester zijn. De reputatieschade als vervuiler is enorm. Dat is de pushfactor. De pullfactor is dat werknemers vanuit hun organisatie steeds meer willen doen voor de natuur. Daarnaast verwacht de samenleving dat bedrijven zich steeds meer groen gedragen. Dat zorgt ervoor dat het bedrijfsleven de komende jaren meer aan natuur besteedt.' Ondanks deze voorspelling bevindt natuurbehoud zich ten opzichte van andere goede doelen als sport, religie, educatie, kunst, gezondheid en recreatie nog steeds achter in de rij. Ook qua vrijwilligerswerk is dit doel hekkensluis.

Particulier geld uitnodigen

De aanwezigheid van een duidelijke infrastructuur, zoals een streekrekening of gemeenschapsfonds, acht Schuyt daarom van groot belang. Zo kunnen partijen hun betrokkenheid bij de natuur daadwerkelijk tot uitdrukking laten komen. Ook beleidsmatige overlegstructuren met grote particuliere initiatiefnemers en partners zullen hun vruchten afwerpen. Net zoals de raden voor advies en overleg in de welzijnssector dat vroeger deden. Schuyt concludeert: 'Ik heb een positieve boodschap: er is heel veel particulier geld in Nederland. We zijn nog nooit zo rijk geweest, ondanks de recessie. De kunst is om dat particuliere geld uit te nodigen. De impulsen vanuit de overheid blijven het belangrijkste. Maar het percentage filantropie kun je oprekken. Die ruimte is er.'

www.geveninnederland.nl